

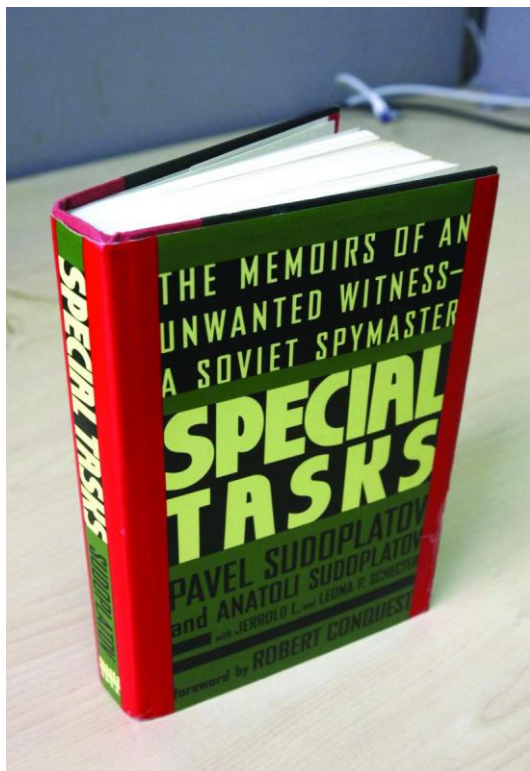
Pentru informarea ta (în idea că unele lucruri ti-au scăpat atenției)

*Cartea de față, **Misiuni Speciale. Memoriile unui martor nedorit: un șef sovietic de spioni**, de Pavel și Anatoli Sudoplatov, a produs consternare la apariția ei la editura Little, Brown and Co. din New York. Puține cărți publicate în America au provocat dezbateri atât de aprinse între istorici ca această autobiografie a generalului-locotenent Pavel Anatolievici Sudoplatov.*

Printre dezvăluirile cărții se numără: modul în care savanții atomiști Oppenheimer, Fermi, Szilard, Fuchs și Pontecorvo au furnizat sau au permis transferul de informații științifice esențiale către URSS; cum a organizat Sudoplatov asasinarea lui Lev Troțki la ordinul direct al lui Stalin; rolul real jucat de soții Alfred și Ethel Rosenberg în spionajul atomic al URSS; de ce a inventat Stalin complotul medicilor și conspirația sionistă din URSS, care i-a distrus pe evreii sovietici; cum a creat Stalin criza Berlinului pentru a preveni folosirea de către SUA a bombei atomice împotriva iminentei victorii comuniste în China; cum au organizat Hrușciov și colegii lui arestarea și împușcarea lui Beria pentru a șterge propria lor complicitate la crimele lui Stalin.

Cine este Pavel Sudoplatov?

„*SPECIAL TASKS. The Memoirs of an unwanted witness: a Soviet Spymaster*” (MISIUNI SPECIALE. Memoriile unui martor nedorit: un șef sovietic de spioni), de Pavel Sudoplatov, Anatoli Sudoplatov, publicată de editura Little, Brown and Co. din New York, 509 pagini

Cititorul se va întreba cine este acest autor și cum a avut el acces la secrete atât de mari, multe dintre ele rămase neelucidate până acum? Pavel Sudoplatov a fost director-adjunct al spionajului extern sovietic între anii 1939-1942. La 15 iulie 1941 el a fost numit director general al Administrației Misiunilor Speciale din Ministerul Afacerilor Interne (NKVD) al URSS. Apoi a devenit directorul general al Direcției a IV-a din NKVD, însărcinată cu războiul de partizani contra Germaniei naziste, care invadase URSS la 22 iunie 1941.

În perioada 1944-1946, Sudoplatov a fost șeful Biroului de Informații al Comitetului Special al URSS pentru Proiectul Atomic, care a reprezentat principala sursă de informații pentru dezvoltarea tehnico-științifică a armelor atomice sovietice. Sfera de activitate în care era angajat Sudoplatov a fost realmente extraordinară: răpire și asasinare; sabotaj și război de partizani în timpul celui de-Al Doilea Razboi Mondial; înființarea de rețele ilegale de spioni sovietici în SUA și Europa Occidentală. Însă domeniul crucial de activitate în care a fost angrenat Sudoplatov a fost spionajul atomic pe teritoriile SUA, Angliei și Canadei.

Pavel Sudoplatov a fost arestat după căderea de la putere a lui Lavrenti Beria. În pofida torturii și a izolării complete în închisoare, acesta a refuzat să se „confeseze”, insistând că acuzațiile aduse contra lui sunt deformări ale activităților sale pentru care el a fost decorat și promovat până la gradul de general-locotenent. A fost eliberat din închisoare după 15 ani de temniță grea, dar abia în anul 1992 va reși să-și obțină reabilitarea. A rămas un adept al comunismului, el atribuind căderea URSS-ului faptului că oameni inferiori lui Stalin au ajuns la conducerea

statului sovietic (pag. XIII). În acest sens el scrie că: „cei care pretind a scrie istoria noastră nu pot reabilita imperiul țarist și pe Lenin cu scopul de a-l prezenta pe Stalin drept un criminal, este prea facil, având în vedere intelectul și viziunea lui. Cârmuitorii victorioși ai Rusiei au avut întotdeauna trăsături combinate de criminali și de oameni de stat. În această privință se trece cu vederea că Stalin și Beria, care au jucat roluri tragice și criminale în istoria noastră, au jucat în același timp un rol constructiv, transformând Uniunea Sovietică într-o superputere nucleară. Or, tocmai această realizare este cea care a determinat evoluția ulterioară a evenimentelor din lume” (pag. 5). Acest concept a fost cel mai bine prezentat lumii de către Winston Churchill prin aceste cuvinte: „Când Stalin a venit la putere, Rusia ara pământul cu plugul de lemn. Când Stalin a murit, țara sa era cea mai mare superputere militară a lumii, întrecută doar de Statele Unite ale Americii”.

Sudoplatov a refuzat să-i ajute pe istoricii ruși să se descurce în labirintul arhivelor secrete din Moscova, pe considerentul că Stalin nu poate fi judecat obiectiv prin prisma standardelor de azi și că el trebuie evaluat în contextul timpurilor în care a condus țara. De același refuz ferm s-a izbit și Jerrold Schecter, șeful biroului din Moscova al revistei americane „Time”, când l-a vizitat pe Sudoplatov la spitalul unde se trata de insuficiență cardiacă, la vârsta de 85 de ani. Acesta ar fi dus cu el în mormânt tot ce a dezvăluit în această carte dacă Jerrold Schecter nu s-ar fi dus la fiul lui Pavel Sudoplatov, academicianul rus Anatoli Sudoplatov, căruia i-a cerut ajutorul direct și personal în a-l convinge pe tatăl său să spună ce știe înainte de moartea sa iminentă.

Cum au furat sovieticii secretul primei bombe atomice

Editorii americani ai acestei cărți semnaleză de la primele pagini ale introducerii că aspectul inedit, adus la cunoștința publicului de acest autor militar, este modul concret în care au procedat sovieticii pentru a fura secretele atomice descoperite de savanții de la Los Alamos, pentru construirea primei bombe atomice. Este clar acum că, fără participarea voluntară la trădare a savanților participanți la Proiectul Manhattan, sovieticii n-ar fi putut copia așa repede bomba atomică americană. Prima bombă atomică detonată de sovietici în anul 1949 a fost o copie fidelă a bombei americane. Le-au trebuit savanților sovietici zece ani pentru detonarea cu succes a celei de-a doua bombe atomice, care a fost în totalitate un produs sovietic.

Prima bombă atomică a fost rezultatul unui efort colectiv intens, coerent și insistent, care a costat 2 miliarde de dolari și la care au participat zeci de mii de ingineri, tehnicieni, fizicieni și alți specialiști americani. Munca lor a ajuns de-a gata în mâinile spionilor sovietici, care au dus-o la Moscova cu riscul vieții lor (soții Alfred și Ethel Rosenberg au fost curierii sovietici care au sfârșit pe scaunul electric când s-a aflat ce transportau în valizele lor). Mai mult de 90% dintre agenții recrutați de sovietici în străinătate erau de origine evreiască, a căror ură contra lui Hitler i-a făcut să-și riște viața și avutul pentru a ajuta URSS-ul în lupta contra Germaniei (pag. 4).

Cum a fost posibil ca savanții atomiști să transfere sovieticilor descoperirile lor științifice? Sudoplatov povestește că s-a acționat pe trei idei principale: 1) teama viscerală a savanților că Hitler ar putea fi primul care să obțină bomba atomică; 2) egalitatea statutului de puteri nucleare dintre SUA și URSS va contribui la pacea

mondială, altfel s-ar fi anihilat reciproc; 3) exploatarea aroganței depistate de sovietici la discuțiile secrete cu savanții atomiști, care se considerau o specie nouă de oameni de stat, al căror mandat depășea granițele țărilor din care proveneau ei (pag. XIV). Deci n-a fost vorba de bani sau alte valori pentru obținerea colaborării savanților atomiști de la Los Alamos. A fost o colaborare voluntară și gratuită, deși Stalin era pregătit să plătească eventual sumele necesare pentru transferul tehnologiei nucleare. Chiar dacă directorul Proiectului Manhattan, prof. dr. Robert Oppenheimer, era decedat din anul 1967, familia acestuia l-a acționat în justiție pe Sudoplatov la apariția acestei cărți, pentru a salva reputația savantului. Și n-a fost singurul scandal provocat de această carte. Statul ucrainian s-a sesizat din oficiu și l-a dat în judecată pe Sudoplatov pentru asasinarea lui Evghen Konovaletz, eroul național al Ucrainei, despre care nu se știa cine l-a ucis în exil. Sudoplatov descrie în detaliu cum l-a ucis pe Konovaletz, la Amsterdam, din ordinul direct și personal al lui Stalin, pentru că era liderul ucrainienilor din exil cu acces direct la Hitler și Hermann Göring.

Misiune în Mexic: uciderea lui Troțki

Ramon Mercader, cel care, trimis de Stalin, l-a omorât pe Troțki în Mexic, unde acesta din urmă se afla în exil

Un capitol întreg al cărții este consacrat de Sudoplatov modului cum a organizat și instruit echipa trimisă în Mexic cu misiunea uciderii celui mai mare dușman al lui Stalin și unul dintre fondatorii statului sovietic: Leon Davidovici Bronstein, intrat în istorie sub numele conspirativ de Troțki. Se cunoaște faptul că și Lenin se temea de Troțki, care-l întrecea ca orator și ca organizator de geniu al Armatei Roșii. Întrebat de un jurnalist cum explică el succesul constant al cuvântărilor sale în fața unor săli pline cu oameni atât de diferiți ca pregătire, Troțki a dat următorul răspuns: „Eu când mă urc la tribună îmi imaginez că sunt în fața unei săli pline cu

idioti și că trebuie să vorbesc în așa fel încât să fiu înțeles de ultimul idiot din ultimul rând al sălii respective". Cel care l-a ucis pe Troțki, la 20 august 1940, a fost agentul lui Sudoplatov, un comunist catalan cu numele de Ramon Mercader, care n-a reușit să fugă din locuința lui Troțki după ce l-a rănit mortal. A fost prins, judecat și condamnat de mexicani, care l-au închis timp de 20 de ani. A fost bătut în fiecare zi în închisoare până au reușit să scoată de la el informația capitală: cine a fost ordonatorul crimei comise de el. A petrecut ultimii ani de viață la Moscova cu o pensie de general KGB și a decedat în 1978 la 65 de ani.

Eduard Beneș și Imre Nagy, agenți ai Moscovei

Sudoplatov mai dezvăluie că printre agenții lui plătiți s-a numărat și președintele Cehoslovaciei, Eduard Beneș, recrutat de NKVD în anul 1938, și care a facilitat cedarea către URSS a unei părți din teritoriul țării sale (pag. 104). Când Cehoslovacia a fost cotropită de naziști, Beneș a fost scos din țară de oamenii NKVD-ului, pe căi cunoscute numai de ei. Nimeni n-a știut cum a ajuns el la Londra. Sudoplatov scrie că, la plecare, lui Beneș i s-a înmănat suma de 10.000 de dolari, o avere pentru acele vremuri și i s-a cerut o chitanță. Cu acei bani Beneș a trăit confortabil la Londra pe toată durata războiului. În anul 1945 s-a dus la Moscova împreună cu Jan Masaryk cu convingerea că va fi repus în funcția de președinte, numai că Stalin îl pregătea pe comunistul ceh Klement Gottwald pentru funcția supremă a Cehoslovaciei.

După încheierea războiului, Sudoplatov este trimis de Molotov la Praga cu misiunea de a-l determina pe Eduard Beneș să se retragă în liniște din viața politică a Cehoslovaciei. În acest scop, Sudoplatov a luat cu el, la Praga, pe Piotr Zubov, ofițerul NKVD care-l recrutase pe Beneș, și, mai ales, n-a uitat să ia chitanța contra căreia îi înmînase acestuia cei 10.000 de dolari. Pentru cazul că Beneș ar putea opune rezistență cererii lui Molotov, autorul cărții scrie că a luat cu el 400 de militari îmbrăcați în civil, care ar fi intervenit dacă ar fi fost nevoie. Totul s-a desfășurat în secret și fără incidente, Eduard Beneș anunțând public că se pensionează pe motive de sănătate. A murit în anul 1948 (pag. 233-235).

Un alt lider european care este demascat de Sudoplatov ca fiind agent plătit al NKVD este Imre Nagy al Ungariei, despre care scrie următoarele: *„Beria avea de asemenea planuri de schimbări în conducerea Ungariei. El a avansat propunerea ca Imre Nagy să fie candidat la postul de prim-ministru. Încă din anii 1930 Nagy a fost un agent NKVD cu normă întreagă, cu numele de cod Volodea, ale cărui servicii erau considerate de mare valoare. Ideea lui Beria era de a avea prin Nagy pe omul său într-o poziție cheie în conducerea Ungariei. Nagy va executa supus instrucțiunile Moscovei”* (pag. 367).

Tito către Stalin: „eu voi trimite la Moscova un singur om și nu va mai fi nevoie de altul”

Caricatură înfățișându-l Tito, vândut americanilor. Președintele Iugoslaviei era cunoscut pentru părerile contrare lui Stalin

Pagini întregi sunt dedicate descrierii planurilor lui Stalin de asasinare a mareșalul Iosip Broz Tito, președintele Iugoslaviei. După trei încercări nereușite, efectuate de alte cercuri din anturajul lui Stalin, acesta decide să apeleze la Sudoplatov pentru uciderea lui Tito. Îl cheamă la Kremlin și-i arată o scrisoare olografă și nesemnată, care cuprindea o propunere de atentat la viața lui Tito. După citirea scrisorii, Sudoplatov a demonstrat punct cu punct toate detaliile care probau că autorul scrisorii este fără experiență în domeniu. Stalin a fost impresionat de sistemul puternic de apărare construit în jurul liderului iugoslav, informații pe care Sudoplatov le avea de la un agent al său aflat în garda personală a lui Tito. Chestiunea ridicată de Sudoplatov era că în condiții de pace se pune problema morală a trimiterii unui agent sovietic la moarte sigură, întrucât el nu avea nicio șansă de a scăpa neprins. În plus, se cunoștea că Tito nu va intra în panică având experiență personală de luptă în război (pag. 339). Două zile mai târziu, planurile contra lui Tito au fost abandonate de îmbolnăvirea lui Stalin și decesul său la 5 martie 1953. În biroul lui Stalin de la vila Kunțevo s-a găsit, printre alte documente personale, următoarea scrisoare de la Tito: „Ați trimis aici trei oameni ca să mă ucidă și toți trei au fost capturați. Dacă nu încetați, eu voi trimite la Moscova un singur om și nu va mai fi nevoie de altul”. Șochează limbajul specific corespondenței dintre doi gangsteri.

Finlanda a facilitat Pactul Molotov-Ribbentrop

La 8 aprilie 1938 – povestește Sudoplatov – Boris Râbkin, șeful rezidenței NKVD din Finlanda, este convocat la Kremlin, unde Stalin și alți membri ai Biroului Politic îi încredințează oficial misiunea de a oferi verbal guvernului finlandez un pact secret, fără participarea ambasadorului sovietic la Helsinki. În schimbul semnării de către Finlanda cu URSS a unui Pact de Asistență Mutuală Militară și Economică în caz de atac din partea unei terțe puteri, sovieticii ofereau finlandezilor siguranța eternă contra unui război din partea puterilor europene și privilegii economice reciproce pe o bază permanentă. În această ofertă s-a inclus împărțirea sferelor de influență militară și economică din zona țărilor baltice care se aflau între Finlanda și URSS. Guvernul Finlandei a respins oferta, preferând o colaborare cu Germania. Mareșalul Carl Gustav Mannerheim, președintele Consiliului de Apărare al Finlandei, l-a informat pe Hitler despre pactul propus de Stalin, fără să evalueze consecințele indiscreției sale. Hitler a tras concluzia că Stalin este apt pentru o asemenea abordare cu Germania, din moment ce un pact similar fusese oferit Finlandei. Așa a ajuns Ribbentrop la Moscova, unde a semnat cu Molotov pactul care le poartă numele. Deși refuzată de Mannerheim, oferta sovietică a produs o sciziune profundă în conducerea Finlandei, fapt care va fi speculat de sovietici la încheierea unei păci separate cu Finlanda în anul 1944. Ca urmare a înfrângerii în război, Finlanda a pierdut 22.000 de mile pătrate din teritoriu în favoarea URSS-ului, iar frontiera de stat dintre cele două țări a fost mutată cu mult mai spre nord de orașul Leningrad (azi Sankt-Petersburg) decât prevedea pactul propus de Stalin în anul 1938.

Semnarea Pactului Ribbentrop-Molotov, în 1939. Molotov, ministrul de externe rus, se află pe scaun, în spatele său este Ribbentrop (în centrul imaginii, cu cravată), ministrul de externe al Germaniei naziste; Stalin se află în stânga lui.

Sudoplatov aduce și detalii inedite privind negocierile secrete purtate de Stalin cu Hitler în lunile premergătoare invaziei URSS de către Germania. Astfel, la 10 ianuarie 1941, Molotov semnează cu ambasadorul german la Moscova, Friederich Werner von der Schulenburg, un protocol secret prin care Germania cedează URSS-ului, în schimbul a 7,5 milioane dolari-aur, teritoriile ale Lituaniei care aparțineau Germaniei, precum și dezvoltarea cooperării economice pe toată durata anului 1941. Alt detaliu inedit oferit de Sudoplatov este acela că în consultările secrete dintre Hitler, Ribbentrop și Molotov privind o alianță strategică între Germania, Japonia și URSS, au fost manifestări care l-au condus pe Stalin la iluzia că va putea cădea la o învoială cu Hitler. Din rapoartele spionilor sovietici la Londra (Philby și Cairncross), Stalin știa că Hitler căuta insistent o formulă pașnică de soluționare a litigiilor Germaniei cu Imperiul Britanic înaintea atacării URSS-ului pentru evitarea unui război pe două fronturi. Asta l-a făcut pe Stalin să calculeze greșit că mai are cel puțin un an până la agresiunea nazistă contra URSS. În sprijinul acestei teorii, că Stalin se baza pe contactele sale personale cu Hitler în a-l convinge să nu atace URSS, Sudoplatov aduce și următorul detaliu semnificativ: în luna mai 1941, Stalin se autonumește prim-ministru al guvernului URSS, iar în declarația agenției TASS privind această schimbare în conducerea guvernului sovietic se comunică publicului larg că Stalin este gata de negocieri internaționale și că el va conduce personal tratativele cu Germania. Toate aceste detalii aruncă o lumină nouă asupra circumstanțelor care l-au făcut pe Stalin să ignore toate avertismentele privind iminenta invazie a URSS-ului de către Germania nazistă.

Otrăvurile fără urmă, o specialitate sovietică

Sudoplatov scrie că absolut toți cărmuitorii sovietici de la Lenin la Gorbaciov au manifestat un mare interes pentru otrăvuri și administrarea lor secretă oamenilor deveniți indezirabili. În acest subiect autorul se pronunță cu competență și autoritate ca specialist militar însărcinat pe linie de serviciu să folosească otrăvuri puternice ca instrumente de asasinare rapidă, secretă și eficientă a celor condamnați politic să dispară.

La ordinul direct al lui Lenin, în secretariatul lui de la Kremlin s-a înființat un laborator în subordinea primului-ministru, numit „Spețialnâi Kabinet”, care avea ca obiect de activitate cercetarea, proiectarea și fabricarea de otrăvuri puternice. De la acest laborator a cerut Lenin să i se aducă otravă la vila sa de la Nijni-Novgorod (azi orașul Gorki), unde zăcea paralizat și informat de medici că sifilisul de care suferea duce în final la demență. Stalin a supus spre examinare această cerere Biroului Politic, care a refuzat s-o aprobe. În 1937, acest laborator a fost transferat la NKVD, în subordinea directă a ministrului securității statului. Între anii 1960-1970, acest laborator special de otrăvuri purta numele strict-secret de „Laboratorul Toxicologic nr. 12”, aflat în structurile KGB.

Notorietatea acestui laborator continua să fascineze președinții URSS-ului, Gorbaciov fiind interesat despre acesta când aflase că Brejnev afirmase public că Hrușciov era mai ușor de îndepărtat de la putere prin Laboratorul 12 decât printr-o Plenară a C.C. al PCUS. Otrăvurile acestea nu lăseau urme, iar la autopsie se constatau indiciile unui infarct miocardic sau o comoție cerebrală. Așa a fost ucis diplomatul suedez Raoul Wallenberg, la ordinul lui Molotov, care se temea că va

povesti în Suedia despre procedeele prin care NKVD a încercat să-l recruteze ca agent de influență. La fel a fost ucis jurnalistul bulgar Markov, care, fiind angajat al televiziunii britanice, îl critica constant pe președintele Bulgariei, Teodor Jivkov. Otrava a fost administrată prin vârful unei umbrele cu care Markov a fost împuns „din greșeală” pe un pod din Londra. La autopsie n-au apărut urme toxicologice. Cazul a ajuns celebru grație generalului KGB Oleg Kalughin, care a emigrat în SUA și a povestit acolo că el a furnizat otrava colegilor săi din Bulgaria. Potrivit lui Sudoplatov, pe lista celor otrăviți de autor sunt agenți-dubli și opozanți politici de-ai lui Stalin, Molotov și Hrușciiov. Cadavrele lor au fost incinerate și îngropate la o groapă comună. „Autoritățile au admis șovăielnic că figuri proeminente ca Iakir, Tuhacevski, Uborevici, Meyerhold și alții au fost trimiși pe lumea cealaltă în această manieră. Întrucât până în anul 1965 «Donskoi» era singurul crematoriu din Moscova, este probabil că cenușa lui Wallenberg, Iejov și Beria este îngropată în aceeași groapă comună” (pag. 271).

Reciclarea spionilor la începutul celui de-Al Doilea Război Mondial

La invazia URSS-ului de către germani era o lipsă mare de specialiști în domeniul spionajului. Sudoplatov cere – și Beria aprobă – scoaterea din închisori a 140 de foști ofițeri NKVD arestați în anii 1930. „*Dosarele arătau că ei au fost arestați la inițiativa și din ordinul direct al lui Stalin și Molotov. Din nefericire, Shpigelglas, Karin și Maly, preotul maghiar, fuseseră deja împușcați*” (pag. 127). Preotul Maly a fost omul care i-a recrutat și dirijat la Londra pe spionii britanici MacLean și Philby din rețeaua Universității Cambridge. MacLean a lovit sever interesele economice ale României pe vremea când ea era pe lista țărilor beneficiare ale Planului Marshall. Ca șef al cancelariei ambasadei britanice la Washington, MacLean avea acces la corespondența secretă a ambasadei cu șefii de la Londra. Astfel, dintr-o telegramă cifrată primită de la ministrul britanic Bevin, MacLean află că URSS nu va mai primi din Germania reparațiile de război convenite la Ialta ca să fie plătite de nemți timp de 5 ani, deoarece refacerea economiei URSS și a Europei de Est se va face prin Planul Marshall.

Fiind în solda NKVD, MacLean trimite lui Stalin o copie a telegramei de la Bevin. Sudoplatov descrie consecințele dramatice ale acestei telegrame: **„Asta era total inacceptabil deoarece va împiedeca consolidarea controlului nostru în Europa răsăriteană. Însemna că partidele comuniste deja instalate în România, Bulgaria, Polonia, Cehoslovacia și Ungaria vor fi deposedate de pârghiile economice ale puterii. Șase luni după ce Planul Marshall a fost refuzat de Uniunea Sovietică, regimul pluripartidelor din Europa de Est lua sfârșit. La instrucțiunile lui Stalin, Vâșinski a trimis un mesaj cifrat lui Molotov, aflat la Paris, care cuprindea în sumar raportul lui MacLean. Pe baza informației lui MacLean, Stalin l-a instruit pe Molotov să obstrucționeze implementarea Planului Marshall în Europa răsăriteană. Vâșinski personal a condus tratativele cu Regele Mihai al României pentru abdicarea lui, garantându-i o parte din pensia sa”** (pag. 232). Așa a pierdut România miliardele de dolari nerambursabili ale Planului Marshall.

„Sora” NKVD-ului era serviciul de spionaj al Armatei Roșii, cunoscut după inițialele sale în rusă: GRU. Sudoplatov scrie că și GRU se ocupa de asasinat, cu precădere ale dezertorilor și ale agenților dubli, inclusiv în perioada postbelică, atunci când însărcinat cu aceste misiuni de suprimare era generalul-maior Markelov

(pag. 425). Ilustrativ pentru orizontul global al lui Stalin este următorul dialog citat de Sudoplatov: „*Mi s-a redat de către Vetrov, aghiotantul lui Molotov, ulterior ambasador în Danemarca, ce a spus Stalin lui Molotov: «Hai să ne dăm acordul pentru înființarea Statului Israel. Asta va fi o durere în cur pentru statele arabe și le va face să întoarcă spatele către britanici. Pe termen lung asta va submina total influența britanică în Egipt, Siria, Turcia, Irak.»*” (pag. 296). Au trecut 63 de ani de atunci și influența britanică în țările menționate mai sus a rămas o amintire.

Gorbaciov, un lider urât de ruși

Sudoplatov oferă detalii negative pentru reputația lui Gorbaciov ca șef de stat. De exemplu, Gorbaciov a refuzat să le spună polonezilor ceva despre actele privind genocidul comis de sovietici la Katyn, unde au fost uciși 21.857 de ofițeri polonezi, la care trebuie adăugat numărul civililor polonezi împușcați acolo, preoți, magistrați, profesori, elita Poloniei, un total înfricoșător de 35.000 de victime nevinovate (pag. 277). Abia Elțân a făcut asta, după căderea URSS, dând Poloniei copiile actelor din arhivele KGB.

„*Gorbaciov și Iakovlev s-au comportat ca șefi de partid obișnuiți, exploatănd numele democrației pentru a-și întări propria lor bază de putere. Au fost naivi ca oameni de stat și au trăit sub iluzia că pot să-și depășească rivalii și să se mențină la putere... El și Șevardnadze au fost incapabili de a negocia concesiile economice din partea Occidentului, în schimbul retragerii Uniunii Sovietice din Europa de Est*” (pag. 428). Când Gorbaciov a văzut, în toamna lui 1990, că scapă din mână controlul țării a ordonat KGB-ului și forțelor armate să pregătească legea marțială. Ca să-și asigure sprijinul lor, a dublat salariile tuturor celor care aveau un grad militar (pag. 425). A scos dosarul lui Beria de la Procuratura Supremă și l-a dus la cabinetul său de la Kremlin, de unde a dispărut. Gorbaciov nu are un bun renume printre concetățenii săi și sondajele de opinie din Rusia confirmă constant acest lucru.